

***ASPECTE ALE ISTORIEI BUCOVINEI ÎN
CONDICILE CRONICALE***

- rezumat -

COORDONATOR,

PROFESOR UNIVERSITAR DOCTOR

MIHAI IACOBESCU

CANDIDAT,

PROFESOR ELENA – LUMINI A MARMELIUC (MARTINIUC)

CUPRINS

INTRODUCERE	Error! Bookmark not defined.
MOTIVA IA ALEGERII TEMEI	Error! Bookmark not defined.
STADIUL ACTUAL AL CERCET RILOR	Error! Bookmark not defined.
ACTUALITATEA TEMEI.....	Error! Bookmark not defined.
METODOLOGIA DE LUCRU	Error! Bookmark not defined.
CAPITOLUL I.....	Error! Bookmark not defined.
NORME, ORDINE I DISPOZI II CONSISTORIALE PRIVIND OBLIGA IILE CLERULUI MIREAN AL EPARHIEI ORTODOXE A BUCOVINEI	Error! Bookmark not defined.
I. 1. Politica habsburgic	Error! Bookmark not defined.
I. 2. Reformele iluministe	Error! Bookmark not defined.
I. 3. Obliga iile clerului ortodox	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 1. Obliga ii administrative	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 1. 1. Protocolul poruncilor....	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 1. 2. Registrele mitricale.....	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 1. 3. Conscrip iile parohiale..	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 1. 4. Arhiva parohial	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 1. 5. Cancelaria parohial	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 2. Obliga ii pastorale.....	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 3. Obliga ii social-filantropice	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 4. Obliga ii culturale	Error! Bookmark not defined.
I. 3. 4. 1. Introducerea Condicelor Cronicale	Error! Bookmark not defined.
CAPITOLUL II.....	Error! Bookmark not defined.
UNIVERSUL VIE II COTIDIENE DIN PERSPECTIVA CONDICELOR CRONICALE ALE PAROHIILOR ORTODOXE BUCOVINENE	Error! Bookmark not defined.
II. 1. Via a a ez rilor bucovinene i fr mânt rile lor	Error! Bookmark not defined.
II. 2. Demografia.....	Error! Bookmark not defined.
II. 3. coala – factor de iluminare a poporenilor	Error! Bookmark not defined.
II. 4. Societ ile culturale – mijloc de r spândire a civiliza iei	Error! Bookmark not defined.
II. 5. Agricultura i informa iile meteorologice	Error! Bookmark not defined.
CAPITOLUL III	Error! Bookmark not defined.
PERSONALIT I I EVENIMENTE ISTORICE DESCRISE ÎN CONDICELE CRONICALE ALE EPARHIEI BUCOVINEI	Error! Bookmark not defined.
III. 1. Evenimente	Error! Bookmark not defined.

III. 2. Personalit i.....	Error! Bookmark not defined.
CONCLUZII.....	Error! Bookmark not defined.
BIBLIOGRAFIE.....	Error! Bookmark not defined.
A. IZVOARE INEDITE	Error! Bookmark not defined.
B. IZVOARE EDITE.....	Error! Bookmark not defined.
LUCR RI GENERALE.....	Error! Bookmark not defined.
LUCR RI SPECIALE	Error! Bookmark not defined.
ANEXE.....	Error! Bookmark not defined.
Anexa I - <i>harta etnografic a Bucovinei întocmit ca urmare a recens mântului din anul 1910, întocmit de I. Nistor</i>	Error! Bookmark not defined.
Anexa II - <i>In truc ie.....</i>	Error! Bookmark not defined.
Anexa III - <i>Prospectu.....</i>	Error! Bookmark not defined.
Anexa IV - <i>Condica cronical a parohiei ortodox-oriental din Balaceana – foaia de titlu</i>	Error! Bookmark not defined.
Anexa V – <i>Condica cronical a parohiei ortodocse-române din Bilca – foaia de titlu</i>	Error! Bookmark not defined.
Anexa VI – <i>Condica cronical a Enoriei ortodocs orientale din Boto ana, carea s-a tras la învintariul bisericesc la Nr. 156, în 22-lea Faur 1890 – foaia de titlu.....</i>	Error! Bookmark not defined.
Anexa VII – <i>Condica cronical a enoriei Horodnic de jos – foaia de titlu</i>	Error! Bookmark not defined.
Anexa VIII – <i>Condica cronical a enoriei ortodocs-orientale din ora ul Siretiu – foaia de titlu</i>	Error! Bookmark not defined.
Anexa IX – <i>Condica cronical a P storiei suflete ti ort.or. din Ti u i – foaia de titlu.....</i>	Error! Bookmark not defined.

ASPECTE ALE ISTORIEI BUCOVINEI ÎN CONDICILE CRONICALE

Lucrarea cuprinde trei capitole, fiecare cu mai multe subcapitole.

Capitolul întâi cu titlul « Norme, ordine și dispoziții consistoriale privind obligațiile clerului mirean al Eparhiei ortodoxe a Bucovinei » are trei subcapitole. În primul intitulat «Politica habsburgică », se face o scurtă prezentare a spațiului Bucovinei, introducerea « Regulamentului duhovnicesc » din 1786, dar și « Planul de regularizare bisericească în Bucovina – 1786 ». În subcapitolele « Reformele iluministe » avem referiri despre situația popoarelor care făceau parte din Imperiu, cu referiri la vizita împăratului Iosif al II-lea în Bucovina.

Subcapitolul al treilea « Obligațiile clerului ortodox » este structurat la rândul lui în patru părți. Cele patru tipuri de obligații cuprind circulare, ordine consistoriale și bisericești care se regăsesc în statutul de funcționare a Bisericii din Bucovina în timpul ocupației austriece. O atenție deosebită se acordă introducerii Condiciilor Cronicale și importanței lor între toate celelalte acte pe care trebuia să le completeze un preot ortodox din Bucovina. Apariția acestor Condici este legată de pelerinajul Mitropolitului Silvestru Morariu Andrievici. Această personalitate bisericească a acelor timpuri a reușit să le impună preoților înerea și completarea la zi a condiciilor

cronicale, deși au fost și alți mitropoliți, dar nu au reușit pentru că n-au pus la dispoziția preoților un model de condică și un regulament de completare a ei cum a procedat mitropolitul Silvestru M. A.

Având la dispoziție tomul, dar și regulile de completare a acestuia, preoții trebuiau să noteze date privind istoricul populației, ale bisericii, evenimente marcante din cadrul parohiei, dar și din Imperiu sau chiar din Regatul României.

În capitolul al doilea intitulat « Universul vieții cotidiene din perspectiva Condicilor cronice ale parohiilor ortodoxe bucovinene » avem informații privitoare la însemnările pe care le-au făcut preoții ortodocși în aceste condici.

Analiza acestor informații a fost structurată cronologic și pornind de la teme ca : « Viața aezărilor bucovinene și frământările lor », « Demografie », « Școala – factor de iluminare a popoarelor », « Societățile culturale – mijloc de răspândire a civilizației », « Agricultură și informațiile meteorologice ».

În subcapitolul I – « Viața aezărilor bucovinene și frământările lor » se face referire la viața morală a locuitorilor bucovineni care reiese din cele nouă condici Parohiale cercetate : Solca, Marginea, Bilca, Horodnic de Jos, Pârteții de Jos, Siret, Tîrșu, Bălceana și Botoșana. Un accent deosebit este pus pe lupta preotului cu flagelul buturii care pusese stăpânire peste satele bucovinene. De asemenea, este analizată aici și stratificarea socială, situația economică a enoriașilor acestor localități.

Subcapitolul al II-lea analizează fenomenul demografiei în localitățile amintite. Acest subiect este dezbătut cu atenție și de către autoritățile imperiale pentru că se dorea o evidență foarte clară a numărului de locuitori. De asemenea, numărul celor care mergeau la școală este analizat în cel de-al treilea subcapitol : « Școala – factor de iluminare a popoarelor ». Acesta surprinde efortul preoților de-a se

implica în construcția de noi coli, de a-i convinge pe rani să-și dea copiii la coală în ciuda greutăților – bani, spațiu colar, învățatori români.

În subcapitolul « Societățile culturale – mijloc de răspândire a civilizației » sunt trecute în revistă toate societățile înființate în localitățile amintite, inițiatorii lor și rolul lor în dezvoltarea localităților. Cei care au înființat aceste societăți au fost intelectualii satelor, cei care-și dădeau seama de lipsurile economice din localitatea unde trăiau și care voiau să schimbe în bine situația localnicilor.

Ultimul subcapitol tratează informații legate de agricultură și meteorologie. Unii preoți care au notat în condici erau mai aplecați spre agricultură pentru că ei dețineau suprafețe de teren pe care cultivau. Astfel, în Condici sunt analizate anii cronologic și din punct de vedere al producției agricole, dar și a stării vremii. Observăm o bucurie generală atunci când timpul era prielnic, iar rani puteau să-și recolteze hrana de pe ogoare. La polul opus se situează poziția preoților croniciari în anii neprielnici agriculturii, când enoriașii lor erau triști din cauza lipsurilor care-i amenințau.

Ultimul capitol « Personalități și evenimente istorice deschise în Condicele Cronicele ale Eparhiei Bucovinei » este structurat în două subcapitole. Unul se ocupă cu evenimente înregistrate de autorii condicelor, dar nu numai cele care s-au desfășurat în Eparhia Bucovinei ci și evenimente din cadrul Imperiului, dar și din Regatul României. Evenimentele ilustrate sunt de natură politică dar și comemorativă, astronomice, istorice.

Cel de-al doilea subcapitol este o trecere în revistă a mai multor personalități despre care se amintește în paginile Condicelor. Astfel sunt amintiți oameni politici care au jucat un rol important în istoria Bucovinei – Ion I. Nistor, D. Marmeliuc, mitropoliți: Vladimir din Repta, Silvestru Morariu Andrievici, pr. Constantin Tarangul și alții.

Nu sunt trecuți cu vederea și alți intelectuali, oameni de cultur : pictorul Epaminonda Bucevschi.

Toate aceste personalități au luptat pentru dezvoltarea și ridicarea satelor românești din întunericul ignoranței ei.

Condiciile Cronicale reprezintă pentru un istoric o sursă de informații nealterate care ilustrează viața locuitorilor bucovineni cu împlinirile și neajunsurile lor.